

NAMN ATT MINNAS

STELLAN ARVIDSON

Centerpartiets ideologiska organ — om en sådan *contradictio in adjecto* må vara tillåten — med andra ord Politisk Tidskrift, har inte gjort sig känt för att prägla vad man kallar *bons mots*. Men även en blind höna hittar som bekant ett korn och i maj detta år hittade Politisk Tidskrift ett korn, ett guldorn. Det var, när man på tal om rektor Stellan Arvidson åstadkom följande formulering:

”Han har gett ut tre diktsamlingar och en rad böcker i pedagogiska ämnen. Men han ser knappast ut som en författare. Man skulle närmast gissa på yrken som stadsfogde, drätselrektor eller begravningsentreprenör.”

Bättre kan det näppeligen sägas.

Stellan Arvidson har, så vitt man vet, bara varit rolig en enda gång i sitt liv och då var det, inte oväntat, oavsiktligt. Han var, sorgligt att säga, rolig — på Bertil Malmbergs begravning. Som Sveriges Författarförenings ordförande skulle han hålla tal i Krematoriet före den store skaldens eld-begängelse. Han började sitt anförande med följande ord: ”Tysta och förstämnda står vi vid Bertil Malmbergs bår”, varefter han talade i tjugo minuter.

Det är ingen tillfällighet att man får funebra associationer i samband med Stellan Arvidson. Till kallelsen är han visserligen inte begravningsentreprenör utan skolreformator, men resultatet är likartat. Han är — givetvis i all välmening — en av den svenska bildningens, den svenska kulturens död-grävare.

Den utredning, som ligger till grund för den nu framlagda gymnasiepro-

positionen, är inte undertecknad av Stellan Arvidson. Men han kan likafullt gnugga sina händer och med all rätt betrakta sig som dess andlige fader. Den är nämligen den logiska konsekvensen av den enhetsskolereform, som bär Stellan Arvidsons signum och som innebär ett dräpslag mot den gamla fina svenska lärdomsskolan och därmed mot den höga bildningsstandard, som i sekler varit vår stolthet. Detta dräpslag fullbordas genom gymnasiereformen.

Vad den numera så kallade grundskolan — uttrycket enhetsskola har av någon anledning befunnits mindre smakligt — innebär, är överflödigt att här närmare ange. Nog sagt att den nya skolreformen i sin helhet betyder: inte att en hög bildningsstandard blir tillgänglig för alla, utan att den kommer att försvinna och ersättas med vad som i bästa fall kan kallas halvbildning. Ty den skolpolitik, som Stellan Arvidson i egenskap av huvudsekreterare i 1946 års skolkommision, gjort mer än någon annan för att prägla, har ingenting att göra med demokrati i vettig bemärkelse, utan är snarare ett sentida utflöde av franska revolutionens jakobinska egalitetsraseri. Den är ett uttryck för den jämlikhetsfanatism, som alltid och överallt resulterar i nivellering nedåt. Den är avundens politik tillämpad på kulturlivet.

Den nya skolreformen, Stellan Arvidsons stolthet men inte Sveriges innebär en standardsänkning, som betyder att vi kommer att sacka efter i konkurrensen med flertalet västeuro-

peiska länder. Vi får en skola dit alla skall komma in, eftersom ingen betygspärr finns och från vilken alla kommer att få avgångsexamen, eftersom ingen får underkännas. Man har sökt förebilder dels i Ryssland och dels i Amerika och lyckats kombinera det sämsta hos bägge bildningssystemen. Typiskt för andan i den nya skolan är undanträngandet av kristendomen och de klassiska språken, de två grundelement i den västerländska kulturen, som genomsyrar hela vårt bildningsarv, samt koncentrationen av de historiska och litteraturhistoriska studierna på samtiden. Det är en inställning som vittnar om en löjeväckande brist på sinne för proportioner och en grotesk överskattning av "nutidens" betydelse för vårt kulturliv och som också utsatts för mördande kritik av sådana gamla rabulister som Erik Lönnroth och Victor Svanberg. Att det inte finns tillräckligt många lärare till den

nya skolan, och att tillgängliga lärare på det hela taget gruvligt brister i kompetens, fullbordar bilden av den skolreform, som genom kvalitetssänkning kommer att göra Sverige ur stånd att längre hävda sig på samma sätt som förr i nationernas fredliga tävlan.

Man skall inte låta förleda sig att tro att den arvidsonska skolan rätt och slätt är resultatet av missriktade pedagogiska ambitioner. Den är tvärtom ett led i en allmän socialistisk politik. I och med dess genomtruffande slås det sista stora slaget för bildningens socialisering. Sverige skall inte längre få ha någon kulturell elit, nu skall alla bli "medborgare med gemensamma referensramar". Med andra ord: de bildade skall försvinna och ersättas med något slags skygglapps-försedda kvasikunniga "experter", som kan dirigeras för politiska, fackliga och andra syften och rekrytera

alla ombudsmannabefattningar i det kollektivistiska Ombudsmannasverige. Den nya skolan är inkörsporren till likriktning och åsiktsförtryck, den avser att fostra pålitliga socialdemokratiska väljare. Det är vad Stellan Arvidson kallar demokratisering. Det vore mera adekvat att kalla det socialdemokratisering.

Vem är då Stellan Arvidson? Han är västgöte — mycket riktigt son till en stadsfogde, Politisk Tidskrifts väderkorn förnekar sig inte — och studerade humaniora i Lund. I den lysande clartéistiska generation där tonen angavs av Per Meurling, Per Nyström och i någon mån av Arnold Ljungdahl var Stellan Arvidson den nitiske medlöparen. Som litteraturhistoriker specialiserade sig denne marxistiske filister på Thorild — *les extrêmes se touchent* — och sedan han disputerat 1932, var han under ett antal år lektor i Kiel och Greifswald. Efter en mellan-

landning i Visby blev han rektor i Hudiksvall och småningom i Stockholm, där han från och med år 1953 förestår kvinnliga folkskoleseminariet. Hans lycka — och det svenska bildningsväsendets olycka — var när han, som nämnts, 1946 utsågs till huvudsekreterare i skolkommissionen. På senare år har han drivit sin politik från en plats i riksdagen. Det har framgått att han också är Sveriges Författarförenings ordförande. Varför? frågar man sig onekligen. Den litterära expertisen svarar att han i detta avseende betecknar ett framsteg så till vida som de föregående ordförandena varit advokater, och Arvidson, om också inte någon diktare, likväl utgivit några diktsamlingar. Frågar man vidare om arten av dessa diktsamlingar, får man svaret att det dock bör räknas Arvidson till förtjänst att de kommit så pass glest.

G. U.

